

מסורת הש"ס

(א) מוטב לו... (ב) טובה לו... (ג) מוטב לו... (ד) מוטב לו... (ה) מוטב לו... (ו) מוטב לו... (ז) מוטב לו... (ח) מוטב לו... (ט) מוטב לו... (י) מוטב לו...

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מי אמרינן וכו' דלא תקני דין נכסים:

מוסף רש"י

יתומין שקדמו ופברו בנכסים מועטין. שהננות וזאת כן דמתן הננות חזו והניס יחלו על הפתחים ויקדמו קדם שכלו לדין קדם שכלו הננות לדין הפתחים כ"ד לנכסים מחוקק בנות (סוטה כ"א).

מי שמת פרק תשיעי בנא בתרא

קמ.

עין משפט
גר מצוה

ב א מ"י פ"ט מהלכות
לשות הלכה ח' קמט ע"פ
מה ש"ס פ"ט א"ר מ"י ק"ט
פ"ט פ'
ג ב מ"י ש"ס מהלכה ט'
טו"ש פ"ט ש"ס פ"ט י'
ד ג מ"י ש"ס פ"ט ש"ס
פ"ט פ'
ה ה ר' א"ר מ"י ש"ס מהלכה כ'
טו"ש פ"ט ש"ס פ"ט י'
ו"ש:

רבינו גרשום

שקלי ליה בנות. כחיד בחמיה
וליה לבנים כלום הוא
יש בנכסים הללו הרבה
יותר משיעור מנות לבנות
עד שיבגרו: אלא אמר
רבא מוציאין מהן. מיד
שיעור מנות לבנות לא
שיבגרו והשאר יהיו לבנים
למוות: ויתומין שקדמו
ומכרו בנכסים מועטין מה
שכבר מכרו. ואין גזון
מהן הפתח מה ששכרו
בנכסים מועטין וכו' בהן
כל שכן במתעטין ונתברו:
שוכי יתיב קעני אלמנתי
שהיחסי חיובין למה ואין
ליכא אלא סיפוק בנות
וסיפוק אלמנה דאם לא
הוי סיפוקא איכא סיפוק
בנכסין דליה בהו עד שיבגרו
במעטא לבגריה ואמרין
נכסין מועטין הן. והבית
ישאלו על הפתחים: מי
אמרין כיון דאת לא
מונות ממעטא. וישאלו
על הפתחים. או דילמא
כיון דבידה לאינשוי אית
דבעי וכו' מנסבא ליה
לה מונו מודיעין ה"ג
השתא תשביין לה כסאן
דמינסבא ולא ממעטא: בת
איתור. שקבל עליו לזונה ה'
שני כשנשא אמה והשתא
מה הבעל יורשין חיובין
מהו שתעטא בנכסים. ולא
הויין מרובין: מי אמרין.
א"ר דאי מינסבא אית לה
ה' שנים מנות כסו שקיבל
ממעטא או דילמא כיון דאלו
מהו ליה מנות השתא
ומי לא ממעטא: בעל חוב
שא איתון מהו שימפט.
בשחשבוני חובו שיש לו
לכבל הוא נכסים מועטין. מי
אמרין א"ר דאלו מה בעל
חוב אית ליה יורשין שדובין
בקיטור ומפעט. או דילמא
כו': איכא דבעי ליה גיטא.
שקדמו בנאותו חתלה:
בעל חוב מהו שימפט
בנכסים. מי אמרין כיון
שחשבוני גוביינא לא ממעט
או דילמא כיון דאלו מה
נמי אית לה יורשין נמי

יתומים שקדמו ופברו בנכסים מועטין. מי בקוטרם שקדמו
ומכרו קודם שעמדו דדין לגבות לבנות נכסים מועטין
ומיהו לר"י נראה לפ"י כבר תפסו הבנות או הגבו להם כ"ד א"ר
מכרו אחים מכור וכן משמע ביבמות בפרק אלמנה (דף סו:) דקאמר
ההם רבי ישמעאל צרבי יומי אומר
משום אביו הנח מאלמנה והבן אינו
מחליל מ"ש בן דלון מחליל מפני
חלקו של עובד בת נמי לא תחיל
מפני חלקו של עובד א"ר א"ר א"ר
בנכסים מועטין עסקינן וכגון דאיכא
בן צדקה דהאי בת דממ"ג א"י היא
דמייערבא ביה בן הוא לא עדיף מהאי
דקאי וא"ר בת היא אמאי קא אכלה
שקנתא דרנן כל כמה דלא נפקא
לאייר העולם לא תקיפו ליה רנן
ופרין נמאי ארומיתא בנכסים מועטין
והאמר רבי א"ר א"ר יוחנן יתומים
שקדמו ומכרו בנכסים מועטין כו'
ומאי קושיא ולוקמה כגון שפסוק כבר
הננות או שהגבו להם כ"ד דלון יכולין
למכור אלא משמע דלעולם יכולין
למכור וקא"ר יש לדמות דהי דיוכלין
כ"ד לגבות חלק של בת עומדת חלק
של עובד שיש לחוש שמה היא בת
אין יכולין לגבות כיון שלא יאחז לאייר
העולם ומהו חלק יכולין הארין
למכור ואינהו ארין נראה לדמות כו'
ועוד ראה דאמר בפ' הנושא (כתובות
דף קג.) אמר ר"ג יתומים שקדמו
ומכרו מדור האלמנה לא עשו ולא
כלום ומ"ש מדברי א"ר א"ר יוחנן
יתומים שקדמו ומכרו בנכסים מועטין
מה שמכרו מכרו ההם לא תפסו

שקלי להו בנות לכולהו אלא אמר רבא
"מוציאין להן מנות לבנות עד שיבגרו
והשאר לבנים" (פשיטא מרובין ונתמעטו
יכבר וכו' בהן יורשין מועטין ונתברו מאי
ברשות יורשין קיימי הלכך ברשות יורשין
שבוה או דלמא סלוקי מוסקי יורשין מהכא
תא שמע "דאמר רבי א"ר אמר רבי יוחנן
יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטין מה
שמכרו מכרו יתיב רבי רמיה קמיה דרבי
אבהו וקא בעי מיניה אלמנתו מהו שתמעט
בנכסים מי אמרין כיון דאית לה מונו
ממעטא או דלמא כיון דאילו מנסבא ליה
לה השתא נמי ליה לה האם תמצא לומר
כיון דאילו מנסבא ליה לה השתא נמי ליה
לה בת אשתו מהו שתמעט בנכסים מי
אמרין כיון דרבי מנסבא נמי אית לה
וממעטא או דלמא כיון דאילו מתה ליה לה
ולא ממעטא ואם תמצא לומר כיון דאילו
מתה ליה לה ולא ממעטא בע"ה מהו שימעט
בנכסים מי אמרין כיון דרבי מיהת נמי
אית ליה ממעטא או דלמא כיון דמוחסי
גוביינא לא ממעט ואיכא דבעי לה
לאידך גיסא בע"ה מהו שימעט בנכסים
בת

שקלי להו בנות לכולהו אלא אמר רבא
"מוציאין להן מנות לבנות עד שיבגרו
והשאר לבנים" (פשיטא מרובין ונתמעטו
יכבר וכו' בהן יורשין מועטין ונתברו מאי
ברשות יורשין קיימי הלכך ברשות יורשין
שבוה או דלמא סלוקי מוסקי יורשין מהכא
תא שמע "דאמר רבי א"ר אמר רבי יוחנן
יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטין מה
שמכרו מכרו יתיב רבי רמיה קמיה דרבי
אבהו וקא בעי מיניה אלמנתו מהו שתמעט
בנכסים מי אמרין כיון דאית לה מונו
ממעטא או דלמא כיון דאילו מנסבא ליה
לה השתא נמי ליה לה האם תמצא לומר
כיון דאילו מנסבא ליה לה השתא נמי ליה
לה בת אשתו מהו שתמעט בנכסים מי
אמרין כיון דרבי מנסבא נמי אית לה
וממעטא או דלמא כיון דאילו מתה ליה לה
ולא ממעטא ואם תמצא לומר כיון דאילו
מתה ליה לה ולא ממעטא בע"ה מהו שימעט
בנכסים מי אמרין כיון דרבי מיהת נמי
אית ליה ממעטא או דלמא כיון דמוחסי
גוביינא לא ממעט ואיכא דבעי לה
לאידך גיסא בע"ה מהו שימעט בנכסים
בת

מחיים הכא תפסה מחיים משמע כיון דלא תפסי מחיים א"ע"ג דתפסי
לאחר מיתה לא היה מועיל כלום אלא מה שמכרו מכרו והא דאמר בפ'
נערה (שם דף נ"א.) רשב"א אומר נכסים שיש להן אחריות מוציאין
לבנים מן הבנים ולבנות מן הבנות כו' אבל לא לבנים מן הבנות
בנכסים מועטין מ"מ א"ע"ג דלון מוציאין א"ר מכרו מכרו והשתא
א"ר שפיר למכור מ"מ משמע דפשיטא דמועטין ונתברו וכו' בהם
יורשין אפילו כבר תפסו וגבו להם כ"ד דאי לא הכי אכתי הוה ליה
למיכני נמועטין ונתברו וכבר תפסו או הגבו להם כ"ד מאי וא"ר תאמר
כיון דנכסים מועטין נמי מה שמכרו מכרו אפילו כבר תפסו מה חילוק
יש בין נכסים מרובין לנכסים מועטין דנכסים מרובין נמי נראה שאין
מוחרין למכור ולהפקיע מנות וי"ל דיש חילוק דנכסים מרובין יכולין
למכור לזורך גדול אבל בנכסים מועטין אין יכולין למכור כלל לכתלה
ועוד דמרויבין ונתמעטו חזו הבנים עם הבנות ובנכסים מועטין לא
חזו כלל: **ב"ה** שטברו פברו. וא"ת דהכא אמרין דדין מרובין
ונתמעטו ובין מועטין ונתברו וכו' בהם היורשים ופברק מי שיהי נשו
(כסות דף נ"א.) וסו' גבי כתובת בנין דכרין אמר פשיטא מרובין
ונתמעטו כבר וכו' בהן יורשין פירוש יורשי כתובה הגדולה מועטין
ונתברו מאי מ"ש דהנהו בני לרזור מועטין ונתברו הוה אמו לקמיה
דרב עמרם אמר להו זילו פייסינהו ואי לא כו' עד דלחו לקמיה דר"ג
אמר כה"ס שמרובין ונתמעטו כבר וכו' בהם יורשין כך מועטין
ונתברו וכו' בהן יורשין ופירש בקוטרם וכו' בהן יורשין של כתובה
הקטנה ופליג ר"ג אר"ב עמרם דאמר זילו פייסינהו דמשמע לבני
קטנה אמר לפייס בני הגדולה דאי לבני הגדולה אומר לא הוה שייך
לשון פיוס כיון דמן הדין שקלי בני הקטנה בנחלה גמורה דאורייתא
ולא קישא מידי דהכא יד הבנים לעולם על העליונה כדי להעמיד
נחלה דאורייתא ועוד דהכא לא פקע כח היתומים מעולם

דקאמר מה שמכרו מכרו ולר"י נראה דהא דקאמר ההם ר"ג כו'
אלו כתובת אמו ואלו כתובת אמו מדלא קאמר כבר וכו' בהן יורשין וקשיא דא"ר
הם אוליגן בתר מעיקרא וי"ל דהתם לא מעיקרא כולי האי נחלה דאורייתא
דהרי מ"מ כולן יורשין א"ע"פ שאין נוטלין
בשום אכל הכא מעיקרא לגמרי: **ב"י** אמרין כיון דא"ר מנסבא א"ת א"ה
א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה א"ה
נמי אי מינסבא ליה לה כדתנן דהתון מהזון עד דתלקחן לגוביין ומאי
קאמר נמי בע"ה מיחסר גוביינא בת נמי מיחסר גוביינא ואי
מתה נמי ליה לה כמו בת אשתו ועוד אי צאלמנה שייך נכסים מועטין
מה שיש להן מנות ועד מתי יהיו נכסים מועטין ונראה לפרש דודאי
אין כן אלא אלמנה ובנות דלא תקנו (ב) נכסים מועטין אלא לבנות
שהן יורשיהו והם בנות יורשיהו במקום שאין בנים וא"ע"ג
דמיחסר